

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

การผลิตกล้วยไม้สกุลหวายของเกษตรกร อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
**Dendrobium Orchid Production by Farmers in Sampran District of
Nakhon Pathom Province**

ณัฐพร จินประชา (Nuttaporn Cheanpracha)* จินดา ขลิบทอง (Jinda Khibtong) **

สุนันท์ ลีสังข์ (Sunan Seesung) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม (2) การผลิตกล้วยไม้สกุลหวายของเกษตรกร (3) ความต้องการการส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ผลิตกล้วยไม้สกุลหวาย

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ผลิตกล้วยไม้สกุลหวายใน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 222 ราย ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 143 ครัวเรือน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติความถี่ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรร้อยละ 68.5 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 44.89 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 4.12 คน มีประสบการณ์ในการผลิตกล้วยไม้สกุลหวาย เฉลี่ย 17.62 ปี เกษตรกรทั้งหมดเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตกล้วยไม้สกุลหวาย เกษตรกรทั้งหมดมีสื่อในครัวเรือน คือ โทรทัศน์ และ วิทยุ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตกล้วยไม้สกุลหวายจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร แรงงานในครัวเรือนส่วนใหญ่ มีจำนวน 3 คน และแรงงานจ้าง 3 คน พื้นที่ผลิตกล้วยไม้สกุลหวายเฉลี่ย 23.82 ไร่ และเป็นพื้นที่ของตนเองบางส่วนและเป็นพื้นที่เช่าบางส่วน แหล่งเงินทุนของเกษตรกรทั้งหมดมาจากเงินทุนของตนเอง (2) เกษตรกรทั้งหมดใช้ชาแลนพรางแสง ส่วนใหญ่มีความเข้ม 50 – 60% โดยใช้เสาคอนกรีต และโต๊ะทำด้วยเสาคอนกรีตพื้นโต๊ะทำด้วยสายโทรศัพท์ วัสดุปลูกใช้กาบมะพร้าวเรื่อใบ ระยะเวลาใช้เครื่องปลูก 4 ปี พันธุ์กล้วยไม้สกุลหวายที่ปลูกส่วนใหญ่ คือ บอมโงแดง ใช้ต้นพันธุ์จากการแยกลำ เกษตรกรทั้งหมดขยายพันธุ์ด้วยเอง การให้น้ำส่วนใหญ่ใช้สปริงเกอร์ และใช้น้ำจากแม่น้ำ เกษตรกรทั้งหมดใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 30-20-10 แผลงและสัตว์ศัตรูพืชสำคัญที่พบ ได้แก่ เพลี้ยไฟ และบั่วกล้วยไม้ โรคสำคัญที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ โรคเน่าดำ การป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมี เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตช่วงเวลาเช้า โดยเก็บเกี่ยวผลผลิตที่มีดอกบานไม่น้อยกว่า 4 ดอก การจำหน่ายต่างประเทศทั้งหมดจะคัดเกรดกล้วยไม้ ส่วนใหญ่คัด 4 เกรด และผลผลิตส่วนใหญ่ส่งจำหน่ายที่ประเทศอิตาลี (3) เกษตรกรมีความต้องการ ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการผลิตกล้วยไม้สกุลหวาย อยู่ในระดับมาก ในเรื่องวัตถุดิบทรายทางการเกษตร และการรวมกลุ่มเกษตรกร ช่องทางและวิธี การในการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการผลิตกล้วยไม้สกุลหวาย ส่วนใหญ่ต้องการความรู้จากบุคคลจากหน่วยงานราชการ ซึ่งผ่านสื่อ อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ และคู่มือ โดยการศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ และการบรรยาย

คำสำคัญ: การผลิต กล้วยไม้สกุลหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

* นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช mydear_love2010@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช jinda.khl@stou.ac.th

*** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sunan.see@stou.ac.th

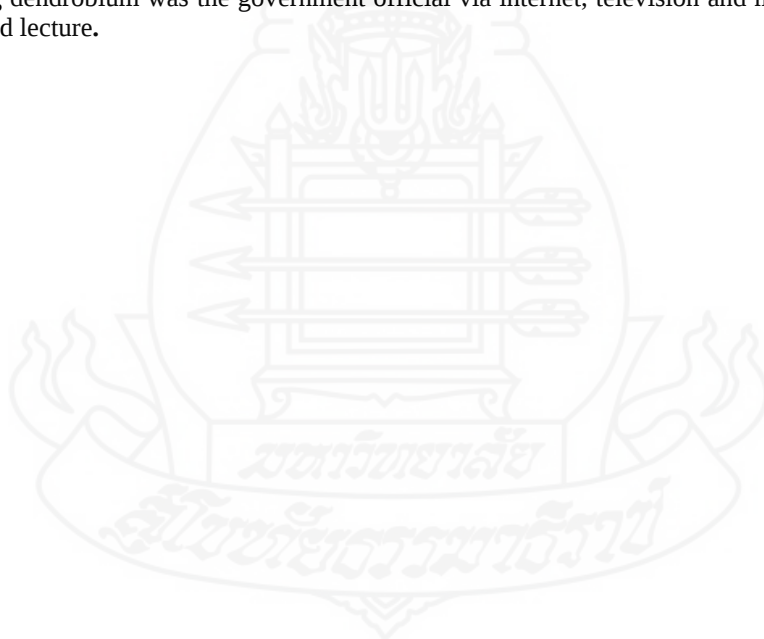
การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The objectives of the study were to (1) investigate the foundation of social and economics of farmers, Sam Phran District, Nakhon Pathom Province, (2) dendrobium orchid production of farmers, and (3) find out the requirement of agricultural extension concerning dendrobium orchid production.

Populations used for this research were 222 farmers who grew dendrobium orchid in Sam Phran District, Nakhon Pathom. The study was done by sampling 143 farmers with simple random sampling. Data collected by interview questionnaire and analyzed with statistic computer program; frequency, percentage, weighted mean score, mean, maximum and minimum, standard deviation.

The result of the study found that (1) majority of farmers were male (68.5%), average age 44.89 years, primary education, average member in household 4.12 persons, average experiences in dendrobium production 17.62 years, belong to farmer institution and group member of dendrobium production, media in household were TV and radio, receiving knowledge of dendrobium production from agricultural extension worker, average labor in household 3 person, employment 3 persons, average area of dendrobium production 23.82 rai, with own land and lend land and the resource of fund used own fund. (2) Majority of farmers used the screen light as light intensity 50-60%, used concrete pile and concrete table, ground of table used telephone line, coconut leaves for media in planting, 4 years of duration. The dendrobium variety was Born Jo Daeng, plant propagation by separation, sprinkles watering, river was water resource. The farmers used chemical fertilizer formula 30-20-10, the pests were thrips and orchid insect, diseases was black spot, protection by chemical. The farmer harvested in the morning, the flower should has 4 flowers, sell to foreign by 4 grades of selection, the production export to Italy. (3) The average score of farmer is requirement to extend Dendrobium technology transfer was 3.77 as moderate level. The channel and procedure of agricultural extension concerning dendrobium was the government official via internet, television and manual by study tour, practice and lecture.

Keywords: Dendrobium production, Samphran District, Nakhon Pathom Province